

परिवितिः, ²ब्राह्मणवेदं [भोजयति], ³यावद्वेदं [भोजयति], ⁴चोरवेदं निहन्त्यसौ] ।

(1607) “विध विधाने” (VI-तुदादि:-1325. सक. सेट्. पर.)
‘अनेकार्थत्वाच्छिदकरणेऽप्ययम्’ इति दुर्गादासः । निमित्तवेधी (म. भा. 5-96-30) । ‘विधृ वेधृ’ इत्यत्र (भ्वादौ) ‘विधृ’ इति कौशिकः ।

क्षीरस्वामिना त्वयं पक्षो दूषितः ।
वेधकः-धिका, वेधकः-धिका, ⁵विविधिषकः-विवेधिषकः-धिका, वेविधकः-धिका ;
वेधिता-त्री, वेधयिता-त्री, विविधिषिता-विवेधिषिता-त्री, वेविधिता-त्री ;
इत्यादिकानि रूपाणि सर्वाण्यपि तौदादिककिलतिवत् (193) ऊह्यानि । शतरि
⁶विधन् इति । ⁷वेधाः ।

(1608) “विल संवरणे” (VI-तुदादि:-1358. सक. सेट्. पर.)
‘— वरणे’ इति शाकटायनहेमचन्द्रौ । ‘— स्मृतौ’ इति वोपदेवः ।
‘दन्त्योष्ठधादिरयम् । ‘— मेदने’ इति द. उ. वृत्त्याम् (8-115) ।
‘वेलेत्तु चलने वेलेर्वरणे विलतीति शे ॥’ (श्लो. 157) इति देवः ।

1. ‘किञ्चौ च संज्ञायाम्’ (3-3-174) इति किञ् । ‘परिवित्तिस्तु तज्ज्यायान्’ इत्यमरः ।
2. ‘कर्मणि दशिचिदोः साकल्ये’ (3-4-29) इति साकल्यविशिष्टे कर्मण्युपपदे णमुल् भवति । यं यं ब्राह्मणं=ब्राह्मणत्वेन जानाति, लभते वा, तं तं भोजयति इत्यर्थः । अत्र सत्तार्थस्यैकस्य न ग्रहः; अकर्मकत्वात् ।
3. ‘यावति विन्द्जीवोः’ (3-4-30) इति णमुल्प्रत्ययः । यावत् लभते तावद् भुङ्क्ते इत्यर्थः ।
4. चोरवेदमित्यत्र, यान् चोरभूतान् लभते विचारयति वेत्ति वा तान् सर्वानपि हन्तीत्यर्थे ‘कर्मणि दशिचिदोः—’ (3-4-20) इति णमुल् । ‘चोरवेदं निहन्त्यसौ—’ इति प्र. सर्वस्वे ।
5. ‘रलो व्युपधात्—’ (1-2-26) इति सनः क्त्वाप्रत्ययस्य च कित्वविकल्पः । तेन क्त्वाप्रत्ययेऽपि विधित्वा-वेधित्वा इति रूपद्वयं ज्ञेयम् ।
6. ‘तुदादिभ्यः शः’ (3-1-77) इति विकरणप्रत्ययः शः । तस्य छिद्वद्भावादङ्गस्य गुणो न ।
7. औणादिके [द.उ. 9-85] असिप्रत्यये, प्रकृतेः ‘वेध’ इत्यादेशे वेधाः इति भवति । विधाता इत्यर्थः ।